

Idees

'Doctor Tod'

Joan de Sagarra

Això que us explicaré segurament us ho podria explicar molt millor que no pas jo Xavier Vinader, a la seva interessant columna, perquè Xavier en coneix l'entrellat i té unes fonts d'informacions que jo ignoro. Estic subscript, entre moltes més revistes i diaris, al *Nouvel Observateur*, i al número d'aquesta setmana (11-17 d'octubre) he llegit una entrevista amb el director del centre Simon-Wiesenthal a França, el senyor Richard Odier, en la qual parla dels criminals nazis que es troben en un lloc desconegut i són perseguits per la justícia, La llista facilitada pel senyor Odier és encapçalada per Alois Brunner, l'assistent d'Eichman, i Aribert Heim, més conegut per *Doctor Tod* ('Doctor la Mort'), o *el botxí de Mauthausen*.

El nom de *Doctor Tod* m'és familiar. He llegit uns quants llibres sobre què passà al camp d'extermini de Mauthausen i tinc una certa idea de les atrocitats que aquest metge nazi hi va cometre. Entre l'octubre i el novembre de 1941, el doctor Heim es va dedicar durant set setmanes a practicar la vivisecció, sense cap anestèsia, a presos jueus i espanyols; els anava extraient els òrgans un rere l'altre i anotava quanta estona trigaven a morir-se. Una bestialitat.

El doctor Heim fou detingut pels nord-americans el març de 1945 i condemnat a dos anys de treballs forçats en una mina de sal. I una vegada complerta la pena el van deixar anar, a diferència dels altres metges de Mauthausen, la majoria dels quals foren executats. Total, que el 1962 el doctor Heim és un pacífic pare de família que fa de ginecòleg a Baden-Baden, i aquell mateix any, després de rebre l'avís de part d'un amic que la policia l'ha descobert i el busca, desapareix i de llavors ençà no l'ha enxampat ningú. Ha estat vist a Egipte, a l'Uruguai, a Eivissa, a Xile, a l'Amazones... però ningú no l'ha atrapat. El *Doctor Tod*, que el mes de juny passat hauria fet 93 anys, encara es troba sota ordre de crida i cerca: la policia criminal del *land* de Baden-Württemberg ofereix 130.000 euros de recompensa i Àustria, d'on és originari, 50.000 més.

"Sóc contrari a la pena de mort i a aquesta mena de 'judicis', però no puc deixar d'alegrar-me que, gràcies a aquest llibre, la gent no s'oblidarà tan fàcilment de Mauthausen i dels altres camps de la mort com n'hi ha que pretenen"

Les coses es trobaven en aquest punt, segons el *Nouvel Observateur*, la setmana de l'11 al 17 d'octubre, quan aquella mateixa setmana, al diari *Le Monde* (14-15 d'octubre), m'hi trobo tota una plana en què s'afirma que el cas Aribert Heim és un "affaire classée". En aquella pàgina s'informa de la publicació imminent a França d'un llibre de Danny Baz (*Ni oublie ni pardon. Au coeur de la traque du dernier nazi*, Editions Grasset); llibre que narra amb tota mena de detalls la recerca i captura del *Doctor Tod* al Canadà i el judici i l'execució posteriors l'any 1982, a l'illa de Santa Catalina, a la costa de Califòrnia, a càrrec d'una organització clandestina i il·legal anomenada L'Òliba.

L'autor del llibre, Danny Baz, coronel de l'exèrcit de l'aire israelià, especialista en accions de comandament i missions secretes, fou membre de L'Òliba (extingida a final dels anys 80) i, igualment com els altres membres de l'organització, era familiar (fill i nét) d'una víctima de Mauthausen. Per bé que el llibre no revela la identitat dels membres de L'Òliba, l'autor esmenta un tal *Barney*, un sobrenom, que devia ésser el qui va pagar l'operació. Aquest *Barney* sembla que era un supervivent de Mauthausen que va fer una gran fortuna amb el petroli, a Kansas i a Alaska. Entre els membres de L'Òliba podria haver-hi agents de la CIA i de l'FBI, cosa que en part justificaria la trigança a haver fet públic aquest *judici*.

Sóc contrari a la pena de mort i, és clar, a aquesta mena de *judicis* que practicava L'Òliba, però no puc deixar d'alegrar-me que, gràcies al llibre de Danny Baz, que té tot l'aire d'esdevenir un *best-seller*, la gent no s'oblidarà tan fàcilment de Mauthausen i dels altres camps de la mort com n'hi ha que pretenen.

Esriptor